

1-24

1332

14
5

اداره دهره : — آئونه لری کچن
نسخه ایله یعنی ۹ نجی جلدک ختامیه
بیتمکنده اولان آئونه لریمیزک وقت کچیر-
مکسزین آئونه لرینی یگیلتمه لرینی رجالیبدوز.

تورک یوردی

ناشری : تورک یوردی
مدیری : آق چوره اوغلی یوسف

یل ۱۳۳۲ صای ۱ ۱۰ مارت ۱۳۳۲ ییل ۵ جلد ۱۰ صای ۱۰۵

هیجانی متفرق شعرلره قارئلره تودیع ایدن شاعرلر مژک جدولی ... بونلرک ایچنده الک دفته شایان اثرلری طوغان ویوسف ضیا بکلرک امضالری اوستده کورو یورز . وعمومیتله کنجلیکک دباندن چیقان نغمه لر دده هجه وزنک استقبالنه عائد امیدلر سزیورز .

تورکچی ادبیاتک بو فقری قارشیسنده کندیسندن اولکی ادبیاتک بویوک قاهرلری ده داها جانلی تجلیلره بر حیات اثری کوسترمکه موفق اولامامشدر .

حاصلی باشلارکن ده سویله دیگم کبی بوسنه صنعت و ادبیات ایچین تولو بر سندهر . وکوکلرنده صنعت عشقک آتشی یانانلر ایچین بو بر درین درددر . یوقاریده سیلیری قسماً آکلا تمق ایستدیگم بو حالی ازاله ایتک ، تورکک صنعتنه ، ادبیاتنه بر انکشاف ویرمک ... ایشته یاییلمقده استعجال ایدیله جک برشی . بن بو استعجالی هر کسدن ، بالخاصه کنجلیکک عزمندن بکایورم .

بو سنه صنعت و ادبیات ایچین یالکز بر تولو سنه ده کل ، عینی زمانده بر تولوم سنه سی اولدی . ادبیات جدیدنه ک بویوک استادی ، تورک نظمک دکرلی مجددی توفیق فکرتی بو سنه غائب ایتک ، عینی زمیره ک شاعرلرندن زعیم زاده حسن فهمی بک بو سنه تولدی . بوسونوک ادبیات ییلک حکایه سی بیتیررکن هر ایکی تولونک خاطره سی نوکنده اکیلمکی بالخاصه کنج استادک براقیدنی بویوک بوشلفک ماتمی بر کره داها حسن ایتکی بر وظیفه کبی عد ایدیورم .

ج . س .

اقتصاد ییلی

۱۳۳۱ سنه سی ، حرب آتشلری ایله طولو اولان بر سنه اولدینی ایچون ، اقتصادی تدقیق وتقبه معنای شاملی ایله شایان دکل کبی کورینیر . فقط ، تورکیه ک اقتصاد ملیسی نقطه نظرندن بوسنه ک بره مبدأ تاریخ ، اوله ییلمسی مأمول ویمکندر . قرق الی سنه صکره ، تورک مقتصدلری ، نصف عصرلق خلاصه لر یاپار ، تورکیه ک تاریخ اقتصادی یازار ایکن ، بک محتملدرکه ، صحیفه سی اکال ایتش اولدیغمز بوسنه یه هر شیشی ربط ایده جکلر ، هر نوع موفقیت و نقصانلر ایله بالجله ملی اقتصادی مؤسسه لرک تخمیلری ۱۳۳۱ سنه سنده آرامغه چالیشه جقلردر . حاله حاکم وصاحب اولدیغمز بللی ایکن ، استقباللردن بحث ایتک عبث تلقی اولونور ، دنیلماملی ؛ بشریتک بو کون کیردیکی هیجان و قیامتله باقیلسون ، قبول ایدیله جکدرکه ، اوروپا ایله آسیا و آفریقا دهایی بر صفحه حیات کیرمک اوزرهدر . حربک نتیجه سی نه شکل و صورتده اولور ایسه اولسون ، آسیانک بشریت طالنده موقی یوکسلمکده ، آفریقا قوملری بیله ، جهان عالمه سی آراسنه دعوت ایدیلمکده در . بناء علیه ، بو قناعته نظراً ، اقتصادی سنه ک محتویاتی تشریحه باشلامازدن اول ، دییه جکم : « ۱۳۳۱ سنه سی تورک اقتصاد ملیسنک الک بویوک تخم آتیم سنه سی ، تمیل مراسمی دوره سیدر . آتی ، ملخصاً بوسنده مکنوز و مندیج عد اوله ییلیر . »

سەنەك مېمۇرەلىرى :

ئىككىنچى سەنەك بارز ووصفلىرىنى: ۱- ایش و فعل، ۲- فعالیت سیاسیه ایلە فعالیت اقتصادیه یی ربط، ۳- مرکز اقتصادی احداث، ۴- تضادلىرى تألیف، قناعت اقتصادیه لى تصریح سەنەسى تعبیىرلىرىنى قوللانەرق خلاصه ایدە بیلیرز .

۱- بزدە اسكى سەنەلرک اون ایكى آیلق اقتصادی حادثه لى تدقیق ایدیلیر ایکن، بارز صفت اکثریا کورونه میور ایدی: حیات آقوب، کیدیور، خلق فقر و مسکنتندە اسکیسی کبی یاشایور، باشلانان ایشلر بر اقلیور، اسكى بر اقلان ایشلر تکرار الە آلەرق یكى موفقیتلر ائدە ایدیلماک شرطیلە، متادیا سور و کئیور ایدی . اکر تورک مملکتندە، اسكى و غنەیه مالک نسلک، ائدە کی متالیکه پارماق و طرناق لریلە صاریلەرق، ییمکدن، ایچمکدن اجتناب ایدرجه سە، کییمکدن، کورمکدن قورقارجه سە، اهلاک و استهلا کدن قاجاسی اولسە، تعبیىر معروفیلە «طوتوجیلنى»، «تصرفکارلنى»، نظر دقتی جلب ایتسە، اقتصاد ملیمز ایچون اساساً صفت مېمۇر بولق ممکن اولماز ایدی .

۳۳۱ سەسى، آئیدە تشکل ایدەجک اقتصاد ملیمز ایچون بر وصف حاضر لایه جق ماهیتدە در؛ عادتاً قارشیمزدە خطوطى بللى بلیرسز برسیای اقتصادی ترسم ایدیور: بوکون بز ایشکدار، عجول، فعال و بجرکلیکە هوسکار بر عنصر قارشیسیندە یز . اسكى تصرفکارلر قالیور، نسلى توكئیور، دینلرە، بز شیمدی ۳۳۱ سەسك بزه ویردیكى درسە نظراً: بکی قازانلر وار، قازانلق هوسنە طوتولانلر جوق، اقتصادی آتش ایلە ایچلری یانانلر، برشى ایجاد ایدن ویا اقتصادجه اوماهیتی حائز بر «بجرکلیک» یا بئغە چالیشان کیمسەلر مهم بر اقتصادی صنف در، دییه بیلیرز. بو جریان عام و شامل بر جریاندر؛ موسویلر ایلە غیر مسلم عنصرلردن صکرە، مسلملرە سرایت ایتشدەر؛ بالخاصه، تورکلر ئیکن سە ایچندە «انتباه اقتصادی» آشیسى ایلە پک بویوک بر نسبتدە وخرستیاندن زیاده آشیلانمشلردر. کتله ملیه مزده کوریلن بوتحول استانبولە منحصر دکل، بوتون تورک ایلنک مساعدرلر محیطلر احضار ایدن قلمەلرینه شاملدر. درجه اعتباریلە شندوفر کذرکاھلری سا کنلرنده «ایش و فعل» صاریللق بالطبع براز دها فضلەجه در .

روم ایلنک غائب ایدیلن قطعەلرندن کن ۱۳۳۱ سە-نە قدر ایشلرینی اینی بر صورتدە دستکاهلا- مایان مهاجرلر، آتشلیک نقطه نظرندن برنجی درجه یی احراز ایدە بیلیرلر ایسەدە، آنقرە، قونیە، قرە حصار، بک بازار و اسکیشهرلیلری اصلاً اونوتماق ایجاب ایدر. اناطولی داخلی بوکون کوردیکی استحاله یی تماماً اونلرە مدیوندر .

۲- ۱۳۳۱ سەسى اقتصاد ملیسندە واقع اولدیغی اوزرە، فعالیت سیاسیه ایلە فعالیت اقتصادیەنک متوازیاً سوق ایدیلش اولدیغی تورک دولتی تاریخ حیاتندە ایلنک دفعه کورمکدە در . مقتصدك آرقەسندە سیاسى، سیاسینک آرقەسندە مقتصد وار دیمک، دونه قدر مختلف عامللرک وساحەلرک موازنە سزلیکی ایلە حیات مجادلەسندە، اوروپانلک کیندار، منتقم کوزلری قارشیسندە یواش یواش پارچەلان تورک وطنی، ایلنک دفعه اولەرق، موازنە سزلیکدن قورتیلیور، اقتصادی سیاسى عامللری

ایله ، سیاسی امللری اقتصادی امللری ایله برلشدیریور ، دیمکدر . دیسه بیلیم که ، روح ، عزیم و مفکوره اعتباریله ، اوروپا کاری « اقتصادی دولت و ملت » اولق نشینی بزده بوشه باشلامش اولدی ایچون ، ظاهراً ، سیاست ۱۲۵۶ سنه سنک بزده کی موقعی نه ایسه ، ۱۳۳۱ سنه سی اقتصاد جیلرجه او اهمیتی حاز اوله جقدر .

بکا اوله کلیورکه ، حرب اولسه ، ملی اقتصاد پروغرا منده سیاسته اقتصادی ، اقتصاده سیاسی تقریب مسئله اساسیه سنک حلی بزده بلکه بر قاج سنه ده کچ قاله بیلیر ایدی . فقط ، یاشایه بیلیمک ایچون ، بو دستور تأسیس و تطبیق ایدیلک لازم اولدینی ایچون ، حرب بزی بو مفکوره مزه برار دها جابق یاقلاشدیردی . دیمک ایستورز : اقتصادک سیاسته تقریبی حرب زماننک کیچی بر تدبیر اقتصادی دکلدر ؟ بو ، سیاسی بر پروغرامک ساده جه بر جزئی دخی دکلدر . بلکه ، تورک ملتنک حیات دولته ، وارلغه متعلق ملی و عمومی بر اساسیدر . بناءً علیه ، بن دیرم : ۳۳۱ سنه سی دولت و ملت ایچون « شرطنامه موجودیت » اقتصاداً دخی مالک و دیگر سنه لردن متبازر ، ممتاز بر دوره حیاتیه مزدر . بو شرطنامه موجودیتک تکاملی اسبابی احضار ، تنسیقی اجرا مسئله لری درکه ، اقتصاد جیلری بوندن صکره ، سنه لرجه اوغراشدیره جقدر .

۳ - ۱۲۳۱ سنه سی ، تورک ایلنک اقتصادی بر مرکزینسه مالکدر ، تاریخ اقتصادی ایجه معلوم اولان دورلردن بری مملکتیمزک اقتصادیاتی بر مرکز اطرافنده طوبلانه مامشدر . قطعات عراقیه و عربیه انکلتزه ایله آمریقالره ، سوریه و آطنه حوالیسی فرانسه ، ایتالیا ایله ممالک سارویه ، قره دکن ساحل لری روسیه به تجارت و اقتصاداً باغلی و یاقین ایدی ده ، استانبوله کوشک و اوزاق طور مقده ایدی . حتی ، قونی ، انقره ، ازمیر ، آطنه ، سیواس ، قسطنیونی ، حلب بر لرینه و صکره مرکز دولته یابانچی کی ایدیلر . بو دفعه استانبول آناطولینک بوتون قطعه لری آره سنده بر واسطه اتصال اولمش وروم ایلیده کی قطعه مز ایله آناطولی مرکز لری و اوروپای مرکزی جهنلری استانبول ایله باغلامشدر . بو حادثه : مرکز سیاسی ملیمیزی « مرکز اقتصادی » حاله کتیرمکده در .

واقعا ، بو ، محصور لغمزک محصولیدر . لکن ، قره اوروپانک صنایعی ده بر عصر اولکی محصوریت قسماً طوغر مادی میدی ؟ بر مرکز اقتصادی ایر کچ ازوم وار ایدی ، منظم و مرتب بر صورتده اقتصاد ملی نی سوق و اداره اتمک ایچون ، اداری قطعات سیاست مرکزینه ربط ایدیلدی کی ، اقتصادی منطقه لر مزده سوکیات مادیه جه دکل ، اداره اقتصادی جه بر مرکز به ربط ایدیلک لازمدر . حرب بیتسین ، بز استانبولی بوندن صکره ینه وطنیمزک اقتصادی مرکزی اوله رق کوره جکنز و او حقدن استانبولک محروم اولماسی ایچون ، ایجاب ایدر ایسه ، مادی فدا کارلقلر یا به جق ، سیاسی - اقتصادی و مالی تدبیر لر اتخاذ ایده جکنز . حرب محصور لغمزک بزه تأمین ایتدیکی بونتیجه و ووردیکی درس پک عبرت لیدر . ۳۳۱ سنه سی آتیده کی تفیض اقتصادیمز ایچون رشیمی صورتده کافه اساساتی جامعدر ، دیر ایسه ک ، ایضاح ایتدی کمز بو وصفلره نظراً ، خطا ایتماش اولدیغمز و قبول ایدیله بیلیر .

۴ - ۳۳۱ سنه سی ، اقتصادی تضادلرک اک کوزل صورتده حل ایدیلش اولدینی بر سنه در . بو

نقطه ده اوزون درین طور مق آرزو سنده دکار . مختلف عنصر و ملت لر آره سنده بزم مملکت مزجه اوتدنبیری کوریلن موازنه سز لکلر ، بوسنه اقتصادک سیاسته و سیاستک اقتصاده تقریبی و تورک عنصرینک ماده حرکت کله رک آثار انتباه اراهنسی سایه سنده ، آتی وطن ایچون مطلوب اوله جق بر طرزده ازاله اولمش و بو سایه ده اقتصادی انکشاف تأمین ایدیلمشدر . فی الحقیقه ، مملکت داخلنده قازانچ آرقه سنده قوشان مختلف عنصرلردن هیچ برینک دیکرلری اوزرینه آشیری درجه ده تحکیم ایده جک بر حال آلمسده مساعده ایدیلدیکی کبی ، بالخاصه ، مستحصللر ایله مستهلکک ، عمله ایله سرمایه دار ، حکومت ایله ملت آره سنده آهنگدار بر موازنه تأسیسه امکان حاصل اولمشدر . دیمک ایستورز : « ۱۳۳۱ سنه سی فعالیت اقتصادی اعتباریله کچن دیکر سنه لره نظراً ، دها موزون و آهنگدار بر صورتده قایلمشدر . » بوراده : حرب برط فده اولدینی حالده ، یرلی ، کویلی خلق ایله ناقللر ، ایلك آلیجیلر ایله تاجار ، طویدانجیلر ایله برا کنده جی و مستهلکک و متوسطلر ، علی العموم سرمایه دار و عمه ایله وسائط نقلیه ، فیثات اشیا و سائر نقاطه عائد بر جوق مسائل و مناسبات اقتصادی وارددر . بونلرک هیئت مجموعه سی برر برر تدقیق ایتدکن صکره ، شوقاعته و اصل اولق ممکن اولوبورکه : « کیمسه نک فعالیت و کارینه تماماً ممانعت ایدیلما مکه برابر ، کیمسه نکده بسبتون تحکیم آلتنده قالمسده بوسنه میدان بر اقیلماش ، تعبیر آخر ایله ، ۳۳۱ سنه سی ، ملت مزک هیئت مجموعه سی ایچون ، محرومیتلر ، نقصانی عمل و تمتع ، سیقینی ایله مترافق اولدینی حالده ، یموشاقلق ، احتیاط و تدبیرلر مقرر اوله رق ، اقتصادجه توازن معقول و عمومی به طوغری موفقیتلر ایله مالامال اوله رق اییچمشدر . بن ، حرب ایله برابر اولماق شرطیله ، بوکی « تجربه و امتحان سنه لری » نک تکررینه طرفدارم . مملکت مزده ملی اقتصادک قلمی ، بوتون اساسلری یکیدن بر کره دها کوزدن کچیرمکه ، اصلاح و تعدیل ایتمکه مساعده اولان بویله دورلرده قوراییلمک ممکندر .

تورک وطنه عصرلردن بری اقتصاداً ظلم ایدن اجنبی قوتلر ایله بو قوتلرله یاردیمجیلق ایدرک مملکتی تخریب ایتمکه تردد ایلمین ، مملکتک سیاسی ، ملی وارلنی ایله بزه نظراً باشقه مفکوره لر کوره علاقه دار اولان کیمسه لرک حسابلرینی کورمک ، اونلره بورجلر مزری اوده مک ایله برابر ، آلاچقلر مزری ده اولاردن آله بیلیمک ایچون حرب سنه لری مستثنا دورلر وجوده کتیریر ایه ده ، ۳۳۱ سنه سی بو طرز اقتصادی بی شکل معدلی ایله کله جک سنه لرده تطبیق ایتمه مزه ینه مساعده مهم بر تجربه سنه اقتصادی سی ماهیتی محقق حائزدر . یعنی سنین آتی ۳۳۱ سنه سندن بوجهت ایله هر زمان و هر شیده ملهم اوله جقدر .

م. زهری

معارف ییلی

غایت بویوک و قورقنچ بر حرب اشتراک مجبورینده قالان کنج تورک حکومتی ، کچن سنه ایچنده مملکتده معارف ایشلرله ده جوق اوغراشمه یه وقت بولایلمشدر . ۱۳۳۱ سنه سی عثمانی معارف نظارتک اک زیاده فعالیت کوستردیکی بر ییل دییه صایاسه ، بلکه خطا ایدیلشمش اولور . بوسنده معارف نظارتی اهمیتلی و جسارتلی قرارلر ویرمش و بو قرارلرینک بر قسمی درحال تطبیقه ده کیریشمشدر .

معارف نظارتی بویوک مأمورلردن بذات ، نظارتک فعالیتنه اساس اولق اوزره شو مبدألری ذکر ایدییور :